

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUS NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

VI. ÉVF. 1905 11. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS.

PLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI

ÖRÖKLÁMPÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Öröklámpa az oltár előtt. — Kenyértöréskor. — A győri «Frigyszekrény». — Liliomszál az Oltáriszentség előtt. — Templom előtt. — Isten gyermekeinek csodálatos tápláléka. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Eucharisztikus egyesületek és ünnepek: Az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület évi közgyűlése. — Ifjúsági eucharisztikus ünnepség Marosvásárhelyt. — Innen-onnan: Fejedelmi adomány. — A kalocsai Oltáregyesület lelkigyakorlatai. — Ki használta elsőnek az «Eucharistia» szót. — Az «Örökimádás» köszönete. — Irodalom. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

Öröklámpa az oltár előtt

AZON tárgyak között, melyeket az oltáregyletek a szegény templomok között ki szoktak osztani, egy-egy öröklámpát is találunk. Az öröklámpának az a rendeltetése, hogy állandóan, szünet nélkül égjen az oltár előtt, annak tiszteletére, a ki az oltárok szekrényében, a tabernakulumban az Oltáriszentség fátyola alatt köztünk lakozik.

De vajjon hogyan fejezi ki ezen kis mécseske a hívő lelkek, a szivek tiszteletét az Üdvözítő iránt, a kinek angyalok hódolnak a mennyben, koronás fők a földön? Hogyan lehet egy alig látható, alig észrevehető láng a hit, szeretet és imádás érzelmeinek kifejezője, mikor a világhírű nagy dómok is, melyeken az emberi lángelme, az emberi erő, szorgalom és áldozatkészség évszázadokon át dolgozott, csak halovány vonásokban örökítik meg azt a mélységes hódolatot, az imádásnak azt a magasztos érzelmét, melylyel tele van az emberi szív az isteni Megváltó iránt?

Bár ilyen hatalmas, nagy alkotásokkal szemben az öröklámpa igazán jelentéktelen valami, elenyésző parány az istentiszteleti tárgyak sorában, mégis épen elégséges ez a kis láng ahhoz, hogy a hívő sziveknek az Oltáriszentség iránti hódolatát kifejezze.

A tiszteletnek és hódolatnak kifejezésénél minden azon fordul meg, hogy a tárgy, melyet a tisztelet kifejezésére használunk, emlékeztessen minket azokra a kötelességekre, a melyekkel tartozunk azoknak, a kiket tisztelni akarunk. Hajdan az egyiptomi királyok pyramisokat építettek sírok és mauzoleumok gyanánt, melyeket már mértföldről észre lehetett venni. Az egyiptomi ember, mihelyt megpillantotta ezeket a királyi mauzoleumokat, már messziről kitérte karjait és imát rebegett ahhoz a királyhoz, a

kinck hamvait földte a pyramis és a kiról ő azt hitte, hogy halála után rögtön az istenek közé vitetett föl. A kegyeletnek a lerovása volt ez mindenestre, ha még olyan téves hiten alapult is.

Ugyanakkor, midőn az egyiptomi királyok büszke pyramisokat emeltek sirhelyek gyanánt, az egyiptomi szegény ember a szent folyóból, a Nilusból egy kevés iszapot meritett, azt ráöntötte halottjának a sirjára s az így megtermékenyített és megszentelt sirhantokon pálmabokrot tenyészített. A szegények kunyhói körül sorban zöldültek ilyen pálmabokrok, melyeket az élők kegyeletes örökségképen hagytak utódaikra. Ilykép a szegények családi birtokává lettek ezek a pálmabokrok, mint a hogy a királyok családi birtokához tartoztak a hatalmas pyramisok.

A sirhalmok fölött nyiló pálmabor eltűnt, elenyészett a pyramis mellett, de azért az a pálmabokor ép oly alkalmas emléktárgy volt a kegyelet megőrzésére, a halott iránti tisztelet kifejezésére, mint a pyramis. Az egyik a szegény ember kegyeletének a jelképe volt, a másik a gazdagé, de mind a kettő megfelelt rendeltetésének, mert az egyik a szegény ember emlékét őrizte, a másik a gazdagét.

A kegyelet és tisztelet kifejezésére használt tárgyak és jelképeknél tehát minden attól függ, hogy a használt tárgy, vagy jelkép alkalmas legyen emlékeztetni az embert arra, a kinck tisztelettel, szeretettel, vagy hódolattal tartozik.

Ebből a szempontból nézve az oltár előtt égő mécset, azt kell róla mondanunk, hogy az teljesen alkalmas jelképe annak a tiszteletnek, szeretetnek és imádásnak, melylyel az Oltáriszentségben rejtőzködő, minket határtalanul szerető Üdvözítő isteni Szívének tartozunk.

Mert mit látunk az oltár előtt csendesén lobogó mécsen? Ez a mécs lángol, világít és emészti magát. Jézus Szive is a tabernaculumban lángol, világít és emésztődik.

Lángol és lángolását ott látjuk azokon a sziveken, a kiket meggyújt. Vannak tűzhelyek, melyek nem füstölögnek, tűzkévéket nem hánynak ki a kebelükből és mégis tudjuk róluk, hogy a belsejökben izzó tűzkatlan van, mert ha közeledünk hozzájuk, vagy rálépünk a területükre, azonnal érezzük a belsejükből kisugárzó hőt. Ilyen titkos tűzhelyekhez hasonlít Jézus Szive az Oltáriszentségben. Nem látjuk a belőle kitörő lángokat és mégis tudjuk, hogy az a kis ostya egy tűzörvényt takar, mert akik hittel és imádással ennek a nagy szentségnek a közelébe jönnek, a kik föllépnek az oltár lépcsőjére, hogy a szent eledelt magukhoz vegyék, azok áthevülnek, forró szivet kapnak, égnek a buzgóság isteni tűzétől.

Az egyház hitéletét ez az isteni tűz hevíti. E nélkül a hitből élni nem lehet. Tekintsünk körül, mindenütt azt látjuk, hogy csak ott van lelkes buzgóság, csak ott van mély vallásos áhitat, tisztafényű erkölcs és tündöklő

erény, a hol magas becsben áll a szent áldozás asztala. Tekintsünk vissza a multba, vagy nézzünk szét a jelen élet mezején, keressük a nagy tettek és alkotások rugóit mindenütt, az uralkodó erőnek egy és ugyanazon forrására bukkanunk: az Eucharistiára. A nagy férfiak és az erős asszonyok, ebből a forrásból meritenek lánglelket és izzó szívet csodás művekre.

A XVI. század elején Xav. szent Ferencz áthajózik Indiába, itt és Japánban tiz éven át működik mint hittérítő s a mit művel, az nem emberi erő eredménye, hanem az isteni kegyelem fönséges csodája. Egymaga egymillió indust keresztelt meg s hogy hány ezer és százezer embert vezetett vissza az Éghez, annak csak az Isten a megmondhatója. Egész a felhőkig tornyosultak föl az óriási akadályok, melyekkel meg kellett küzdenie és mégis úgy Indiában, mint Japánban mindenki által csodált, nagyszerű alapjait rakta le az Isten országának.

Néhány évtizeddel később, a XVII. század elején, egy erős lelkű asszony, Fremiot Johanna, férje után Chantal báróné, Annecyben két társnőjével karöltve, Szalézi szent Ferencz vezetése alatt megalapította a Sarlós Boldogasszonyról nevezett apácák rendjét, az ugynevezett Szalezianákat. A kis társulat egy igénytelen házban telepedett meg és olyan szegény volt, hogy már az alapítás napján sem volt mit enniök, jó emberek alamizsnájára szorultak. Harmincz év mulva a rendnek már hetvenöt háza volt, Franciaország, Svájc, Savoya, Piemont és Lotharingia városaiban, sok száz taggal, hires nevelőintézetekkel, melyek a földkerekség különböző pontjain a mai napig virágoznak.

Számtalan sok hasonló alkotást tud fölmutatni egyházunk története, de valamennyinek egy közös eredete van, Jézus szellemével, az ő szeretetével telt szívből ered valamennyi. Xavéri szent Ferencz, Fremiot szent Johanna a tabernaculum előtt gyűjtötték azokat a szikrákat, melyektől tüzet fogott buzgó szívük és nagy alkotásokra föllángolt.

De nemcsak tűz és láng van a tabernaculumban, hanem van ott világosság is. Jézus Szive az Oltáriszentségben nemcsak lángol, hanem *világít* is.

Első hallásra olyan különösen hangzik, hogy egy szív világít, mert a szellemi életben a világosságot nem a szív, hanem az ész szokta árasztani, nem az érzés a világosság kutfeje, hanem az eszme, a gondolat. Ez tényleg így van, de a hol a szellemi életet erkölcsi vonatkozások hatják át, a hol a szellem az erkölcsessel, a gondolat az érzéssel, a tudás az erénnyel testvéri frigyben él, ott nemcsak az észnek van világító ereje, hanem a szívnek is, ott nemcsak az igazság mutatja az élet utjait, hanem a jóság is. Egy jó szülő nemcsak a tanácsaival, nemcsak az oktatásai buzdításával világítja be azt az utat, melyen gyermekének haladnia kell, hanem bevilágítja azt a jóságával is, bevilágítja szívének szeretetével. És bizony igaz az, hogy többet tanulnak a gyermekek szüleik szívéből, mint akár a legfényesebb éstől.

Jézus Szive az Oltáriszentségben Atyai szív, melynek jósága és szeretete megvilágítja az Istenhez vezető utat. Azt látjuk ugyanis, hogy ez a jóság és szeretet *igénytelen*. Nem tart számot fényre, pompára, a kis falusi templomok egyszerű tabernaculumáiban ép oly otthonosnak érzi magát, mint a fényes bazilikák oltárainak arany trónusán. Csak egy igénye van s ez az, hogy viszontszeretetet kapjon az emberektől.

Az Eucharistiában élő isteni Szívnek a jósága és szeretete továbbá *csendes, zajtalan* jóság. Munkálkodását nem halljuk, nem látjuk, de érezzük szívünk mélyén. Jóság ez, mely nem kíván föltünni, de annál forróbban vágyik másokat boldogítani.

Ilyen jósággal és szeretettel kell betelnie az emberi szívnek is, ha azon az uton akar haladni, mely az Istenhez vezet. Csak igénytelen szívű emberek érhetik el az erkölcsi nemességnek és tökélynek azt a fokát, melyen az ember élete az Isten életének képmását tükrözi vissza. A ki igényt tart az emberek tiszteletére, elismerésére és hálájára, a kiből vágyak élnek a rang és méltóság kitüntetései után, az sohasem lesz képes másokat boldogítani. Az fáradni, izzadni fog a saját boldogságának ábrándjaiért, de sem hitvest, sem gyermeket, sem hazát, sem társadalmat nem lesz képes a szeretet és jóság melegével áthatni. Az ilyen szív hogyan fogadhatná be az Istent, ha azokat sem képes befogadni, a kik hozzá itt e földön a vér, a származás, tehát a legszorosabb kötelekek révén közel állanak?

Igénytelenség nélkül nincs igazi jóság és szeretet. Hasonlóképen nincs zajtalan, csendes működés nélkül. A ki zajjal szeret dolgozni, az nem azokat szereti, a kikért dolgozik, hanem azt az érdeket, mely a zajban, a lármas munkában rejlik. A falusi tűzhely vajjon miért nyújt annyi boldogságot? Azért, mert ott a csendes, zajtalan jóság és szeretet szokott virrasztani. Míg a nagyvárosi élet hullámzó árja miért okoz annyi boldogtalanságot? Nemde azért, mert ott a zaj, a lárma elnyomja a szívnek azon érzéseit, melyektől a jóság és a szeretet fölmelegszik és másokban is meleget áraszt. Zajban, lármasban nem figyelhet az ember a szeretet és jóság azon törekvéseire, melyekkel másokat boldogítani lehet, de nem figyelhet azokra a törekvésekre sem, melyek az ember szívét az Isten felé irányítják.

Ilykép az Oltáriszentségben élő isteni Szív, midőn az ő igénytelen, csendes és zajtalan életét mutatja nekünk, fényesen világítja meg azt az utat, melyen az emberi szívnek haladnia kell, hogy jóságával és szeretetével megtalálhassa azokat, a kiket boldogítani kell és megtalálhassa magát az Istent.

Harmadszor, Üdvöztünk isteni Szive az Oltáriszentségben *emésztí magát*.

Minden áldozat emésztés. Van sokféle áldozat és így van sokféle emésztés is. Áldozat és emésztés az, ha valaki dolgozik, fárad másokért; ebben az

áldozatban az erő emésztődik föl. Áldozat és emésztés az, ha valaki az életét adja oda másokért; ebben az áldozatban az élet emésztődik föl. Így áldozott Üdvözítőnk a Kálvárián.

Az Oltáriszentségben az ő Szive nem így áldoz, itt ő sem nem fárad, sem nem szenved, sem meg nem hal érettünk, hanem legyőzi magát határtalan leereszkedés és türelem által. Ő, a kit a mennyei dicsőség fénye ragyog körül, a ki a mennyek országának gazdagságát bírja, nem irtózik a mi életünk homályától, hajlékaink szegénységétől. Olyan ő, mint egy király, a ki bár mindenhova magával viszi királyi méltóságának fényét, mégis ha a szegények kunyhóit keresi föl, kénytelen elrejteni nagy méltóságát, kénytelen elleplezni királyi felségét, mert a fénynek és a homálynak, a gazdagságnak és a szegénységnek a végletei találkozni tudnak ugyan, de nem képesek egymást áthatni. A nagy fénynek mérsékelnie kell magát, hogy eloszlathassa a homályt, mint a hogy mérsékli magát a kelő nap, midőn az éjszaka homályát oszlatja. A nagy gazdagságnak cseppenkint kell öntenie az irgalom balzsamát a szegénység sebeire.

A fénynek és a gazdagságnak ez a leereszkedése mi más, ha nem önlegyőzés? Megszokni és eltűrni valami homályosabbat, gyengébbet, rosszabbat és szegényebbet annál, mint a mi az embert megilletné és a mit az ember bírhatna, megszokni ilyesmit csak az képes, a ki le tudja magát győzni.

S az ilyen önlegyőzés mindig áldozat, mert ebben az önlegyőzésben mindig fölemésztődik valami a fényből, a rangból, a tekintélyből, az akarat ragaszkodásából, a hatalom és gazdagság kincseiből.

És a mikép áldozat az önlegyőzés a leereszkedés által, akkép áldozat az a türelem által is. A ki tür olyan életbajokat, melyektől ment lehetne, az áldozatot hoz. Midőn Árpádházi szent Erzsébet az ő szegényeit, betegeit ápolta, midőn elszenvedte fogyatkozásaikat, sőt hálátlanságukat is, vajjon nem áldozott-e a felebaráti szeretet oltárán?

Isteni Üdvözítőnk befejezván küzdelmes földi életének pályáját, zavartalan boldogságot élvez a mennyben. Ebből a boldog életből, melyben nem kell türnie, nem kell szenvednie, leszáll hozzánk az Oltáriszentség révén a mi szenvedéseink és küzdelmeink színhelyére és résztvesz itt a mi küzdelmeink és bajainkban, eltüri imáink fogyatkozásait, eltüri hidegségünket, közönyünket, eltüri hálátlanságunkat és méltatlanságunkat. Vajjon nem önlegyőzés, vajjon nem áldozat-e ez is?

Igy látjuk, hogy Üdvözítőnk Szive az Oltáriszentségben ég, világít és áldozva emésztődik, mint az öröklámpa az oltár előtt. Ez a Sziv egy élő öröklámpa az Isten szent oltára előtt.

Ezen az isteni sziven kívül vannak-e a földön még más élő öröklámpák is? Vannak. Az oltáregyletek tagjai, a kik buzgón csoportosulnak

az egyleti czélok körül, példásan vesznek részt az egylet ájtatosságaiban, lelkesen segítik az Ur szegény hajlékait, ilyen élő öröklámpák. Lelkük ég az áhítat lángjaiban, hitéletök világít a jó példa fényével, szivük áldoz a szeretet adományaiban.

Legyen a szentségi Üdvözítőnek sok ilyen mécsese, ragyogják őt körül az élő öröklámpák százezrei!

Dr. Franciscy Lajos.

☪ Kenyértöréskor ☪

EGY RÉGI, a Miatyánkkal majdnem egyidős eucharisztikus imádság fölírása e czim. Apostol-ima, apostoli időkből, az «Apostolok tanítása» (Didaché tón XII Apostolón) czimű, a második század elején irt könyvből. Ez az *első* imakönyv, mely reánk maradt; míg meg nem irták, nem könyvből, nem írásból, hanem igazán szószerint lélekből, szent lelkesültségből imádkoztak a hivek. «Kiárasztom a lelkemet a te ivadékodra (Izaiás 44, 3) s kiöntöm az én lelkemet minden testre s prófétálnak majd fiaitok s lányaitok» (Joel 2, 28), ígérte meg az Ur az ószövetségben s szent Péter az első pünkösdkor bátran hivatkozik (Apostolok csel. 2, 16) ezen ígélet tejesezésére. S a «lélek» ezen kiömlésének, ezen áramának ki merne, ki tudna medret vájni, ki tudna árkot huzni, ki merné e «lelkes» ivadék, ifjak és lányok próféta-ajkain formákba, formulákba, kötött szóba szoritani az ihletettség charizmás imáit? Ki merne imakönyvet adni azoknak, kiknek mindegyike — mint szent Pál írja (I. Korinth. 14, 20) — ha összejönnek: psalmum habet, doctrinam habet, apocalypsin habet, linguam habet. *Lelkéből* bőven fakadt a zsoltár, hitértelmezés, a titkok látása, az ismeretlen nyelvek értése. Hátha még a «kenyértörés»-re jöttek össze, kit nem ragadott a charizma extatikus énekre, csodás hitmagyarázatra, titkok föltárására vagy idegen nyelvű beszédre? A Szentlélek ereje csak itt volt igazán elemében s ha valahol, úgy ép ezen eucharisztikus összejöveteleknél kellett nagy önmérséklettel, szent higgadtsággal birniok a hiveknek, hogy charizmáik kiváltságos, sokszor — mondhatnám — majdnem erőszakos nyilvánulásaival egyrészt zavart és érthetetlen zajt ne okozzanak az Ur asztalánál, másrészt a hiuság és versengés vágyát ne élesztgessék a szent ihletettség lángjánál.

A léleknek kivételes ellágyulásai és érzelmes fölolvadásai könnyen fogékony talajává lehetnek bizonyos lelki előkelőség, előbbrevalóság s elkapatottság érzetének. Így volt ez Korinthusban, s valószínű, hogy másutt is. Mint a hogy a tűz futva emészti a száradt sást, sicus ignis in arundineto discurrit, oly gyorsan melegedett s olvadt föl az első kereszténység a Szentlélek tüzétől. De a hogy a sáségés, ez sem tarthatott sokáig. Szent Pál már

kimondja, hogy a charizmás lélek *ura* maradjon magának, spiritus subjecti sint prophetis (I. Korinth. 14, 32), s vegye szemügyre, hogy kiváltságos állapotánál van egy nemesebb, jelesebb út (excellentiore via, 12, 31): a *szeretet* útja. Mert értsünk bár az emberek s angyalok nyelvén, legyen bár jövendelő tehetségünk s tudjunk minden titkot, ... ha szeretetünk nincs, semmik se vagyunk. (I. Korinth. 13, 12.) Zengő ércz s pengő czimbalom. Hang: melegség, külsőség: tartalom nélkül.

Mikor a *Didachét* irták, a hang már elhangzott, a külsőség lehámlott, maradt a melegség és tartalom. A «kenyértörés»-kor már nem hallani titokfejtőket, exaltált hitoktatást s charizmás imákat — egyedül a prófétáknak áll módjukban, hogy annyit és úgy imádkozzanak az Ur asztalánál, a hogy s a mennyit akarnak (Didaché X., 7); a többiek: a hivek így imádkozzanak:

«Atyánk, hálát adunk neked az életért és tudásért, melyet Fiad, Jézus által nekünk juttatsz. Dicsőség érte neked mindörökké! A hogy e tört kenyér magvai szét voltak hintve egykor a halmokon s most összegyűjtve egygyé lettek, hozd össze Egyházadat is a világ széleiről: mert tied a dicsőség és hatalom mindörökké».

«Mikor pedig magatokhoz vettétek, így imádkozzatok:

Hálát adunk neked szent Atyánk, a te szent nevedért (testedért), melynek lakást készítettél a mi szivünkben; a tudásért, hitért és halhatatlanságért is, melyet nekünk szent Fiad, Jézus által adsz. Dicsőség érte neked mindörökké. Te, hatalmas Ura e világnak, mindent neved dicsőségére teremtetél, ételt s italt adtál az embereknek, hogy élvezzék s hálát adjanak neked; nekünk pedig lelki ételt s italt adtál s örök életet Jézus, Fiad által. Mindenekelőtt hálát adunk neked, mert hatalmas vagy. Dicsőség neked mindörökké. Gondolj, Uram, egyházadra, szabadítsd meg a gonosztól, tökéletesítsd a te szeretetedben s tereld össze a világ négy széléről országodba, melyet számára alapítottál, mert tied a hatalom és dicsőség mindörökké. Jöjjön hozzánk a te kegyelmed s pusztuljon e világ. Hozsanna Dávid Urának.» (Didaché IX., 3 — X., 7.)

A szent áldozásnál magáról egészen megfeledkező, csak *hálálkodásra* — ez az eucharisztia szó jelentése is — gondoló jó lélek gyönyörű imái ezek. Az eucharisztikus léleknek először csak Istennel van gondja, *első* gondolatja: hogy *hatalmas* az Ur — deszpota pantokrator, a hogy az imádság mondja — kit örök dicsőség illet. S a *második*: az *Egyház* érdeke. Eucharisztia s Egyház: két testvérfogalom. Mindakettő egy test, teste az Urnak; az első valóságban, ez: képbén. Mind a kettőben ugyanazon szent vér buzog; ott: valóságban, itt: hatásában. Nem egy-e tehát a két test érdeke, élete, jövője? ... Sajátságos találkozása az ellentéteknek! Kenyértörésnél nem elválásról beszélni, mint ezt a rendes szóhasználat hozza, hanem az Egyház egységére, épségére gondolni, ezért imádkozni! S mily szép gondolat: az ostya egybe-

örölt magvaiban, melyek egykor a halmokon széthintett magvakból teremtek, az Egyháznak a világ négy tájáról összehozott, egy házba jött hiveire gondolni!

A pápai teljes bucsut adó brevék a szent áldozás után imát várnak a hívőktől a szentséges Atya s az Egyház szándékára. Azt hiszem, szebb imádság e szándéokra alig található imakönyvben. S azok, kik ezen imádság régies izü nyelvéből kiérik az első század charizmás imáinak visszhangját, s ha e közel kétezer éves imádság nagy multján lelkesedni tudnak s háttérében meg tudják látni a régi «kenyértörés» egyszerű, de fenséges képét: a tágas coenaculumot, a faasztalt, az asztalfőn a püspököt, körötte hiveit, a prófétákat, kikben még élt a pünkösdi Szentlélek kiváltsága, azok le tudnak szállni ezen ima gondolatainak, hangulatának mélyére s bőségesen kapnak majd az eucharisztia két nagy ajándékából: az életből és tudásból.

Vegele Lajos.

❧ A győri «Frigyszekrény» ❧

GYÖRÖTT a káptalandombnak a Duna-utca feiöli oldalán van egy szép szobormű, melyet a város és messze vidékének népe csak a «Frigyszekrény» néven emleget. Ha egy-egy buzgóbb hívő vagy pap elmegy mellette, a tiszteletnek nagyobb jelét adja, mint más szent szobroknál szokás. Mi ennek az oka? Szoros összefüggésben van ez az «Örökimádás» céljával. Mindazok, kik a legméltóságosabb Oltáriszentség valamely társulatába lépnek, egyik legfőbb föladatuknak tartják a dicsőségét rejtegető örök királynak elégtételt, engesztelést nyújtani azokért a sértésekért, melyek őt a drága szentségben érik. Engesztelés a célja a «Frigyszekrénynek» is azon bántalomért, mely a szép emlékmű helyén a legméltóságosabb Oltáriszentséget érte.

1729-ben Weingassner Jánosra, a győri várórség egy közkatonájára, ki amugy is már szökevény hírében állott, még egy más bűntény is rábizonyosodott. A végzetes kihallgatás után felsőbb rendeletre egy tizedes átkísérte Weingassnert a főörhelyre. Utközben a fogoly, félve a reá váró büntetéstől, kirántotta magát kísérője kezéből és a jezsuiták kolostorába menekült, mely ma a benczések tulajdona.

Abban az időben a világi hatóság még elismerte az egyház menhely-jogát. Ez abban állott, hogy ha egy bűnös templomba, kolostorba vagy a templom közelében levő paplakba menekülhetett, onnét a hatóság embereinek nem volt joguk őt elhurczolni, hacsak a püspök ezt meg nem engedte. Voltak oly bűnök is, melyek miatt a bűnöst ki kellett adni, ha a hatóság

A «Frigyszekrény» az Oltáriszentség tiszteletére.

kötelezte magát, hogy a bűnöst sem halálbüntetéssel, sem testi csonkitással nem fogja sújtani.

Az egyháznak ezt a menhelyjogát vette igénybe Weingassner is. A katonai hatóság azt vitatta, hogy a fogolynak nincs joga itt menedékre s követelte a jezsuitáktól az ő kiadását. Ezek viszont nem akarták őt írásbeli

biztosíték nélkül kiadni, mert attól tartottak, hogy a szökevényt halálra fogják itélni s így ők részesei lennének egy emberölésnek s nem védenék meg az egyháznak ezt az ősrégi jogát. A katonai hatóság azzal akarta kényszeríteni a jezsuitákat a fogoly kiadására, hogy őrséggel vétette körül egész épületüket, mely felsőbb utasításra éjjel-nappal oly éktelen zajt csapott, hogy a szegény jezsuitáknak nem volt egy nyugodt órájuk. Mivel a katonaság így nem ért célzt, Konkor István püspöki helynökhez fordult; de ez nem merte az ügyet végérvényesen elintézni. Ezért maga a kollegium rektora elutazott a Magyar-Óvárrott tartózkodó bíbornok-püspökhöz, gróf Sinzen-dorf Fülöp Lajoshoz s tőle kért utasítást. A püspök úgy határozott, hogy a katona csak írásbeli bizonyíték mellett adható ki.

Mivel a katonai hatóság ezt tenni nem akarta s a jezsuiták zaklatása egyre nagyobb mérvet öltött, a püspök a szökevényt át akarta hozatni a székesegyházba. Egyrészt azért, hogy a jezsuiták fölszabaduljanak, másrészt pedig, hogy ő időt nyerjen s az ügy békés elintézése végett Bécsben közbenjárhasson. Egy hétre a püspök első utasítása után, megjött a következő rendelkezése: a jezsuiták rendezzenek templomukból a legméltóságosabb Oltáriszentséggel fényes körmenetet, abban vegyen részt a szökevény is s menjen közvetlenül a legméltóságosabb Oltáriszentséget vivő pap oldalán. A püspök hitte, hogy ily alkalommal, ily közel legdrágább kincsünkhöz, az őrség nem fog erőszakot használni s így a fogoly az ő templomába juthat.

Junius 16-án, Urnapján, délután két órakor a jezsuiták templomának és a székesegyház összes harangjainak zugása mellett megindult a menet. Az őrség bámulva nézte a váratlan jelenetet s nem merte a menetet utjában föl-tartóztatni. Zavar nélkül eljutott a körmenet azon helyig, a hol most az emlékmű áll. Mikor itt haladtak, egy körösmából kirohant Jäger József nevű közkatona, ki fölismerte a pap jobboldalán haladó, miniszterruhába öltözött szökevényt s megtámadta őt. Erre nekibátorodott a Dunakapu őrsége és az odasiető őrséget is. Szuronyszegezve megállították a menetet. Az erre támadt nagy zavarban puskájukkal ütlegelni kezdtek, a tusa hevében egy katona puskájával a szentségtartót találta úgy, hogy az összetörött, a benne levő szent ostya pedig darabokban a földre esett. Néhány pap azonnal fölszedte e részeket s miután azt a helyet, a hol a Szentség feküdt, kendőkkel és gyékényekkel megjelölték, az erőszakkal elhurczolt Weingassner nélkül folytatták a körmenetet a székesegyházba. Ott a szent ostya részeit kehelybe tették s azután szentség nélkül a körmenet visszatért a jezsuiták templomába. A káptalan nyomban kiküldte káplánjait, hogy égő gyertyák mellett összeszedjék a szent ostyának esetleg ott maradt részeit. Ezek az illető helyen összesöpörték a földszinét s ezüst edényekben a székesegyházba vitték.

A legméltóságosabb Oltáriszentséget ért e nagy sérelmet, mivel katonái okozták, maga III. Károly király úgy iparkodott jóvátenni, hogy szép

szoborművet emeltetett a szomorú esemény helyén. A hagyomány azt tartja, hogy a frigyszekrényben van a helyszínen összesöpört föld eltéve. A vallásos király azt is meghagyta a győri őrségnek, hogy «évenként Urnap estvéjén (a megyés püspök beleegyezésével) teljes díszben a Szentséggel külön körmenetet tartson s vonuljon az emlékhöz, mely alkalommal a jelenlevő Oltáriszentség iránt kifejezett imádat mellett a rózsafüzér ünnepélyesen elmondandó».¹

A királynak ez a rendelkezése ma már nincs gyakorlatban, de az urnapi körmenet alkalmával az egyik oltár itt van fölállítva s így mégis évről-évre különös módon mutatják meg a hívek ezrei a legfőlségesebb Oltáriszentség iránti hódolatukat ott, a hol közel kétszáz évvel ezelőtt oly nagy sérelem esett rajta.

Azt gondolják sokan azok közül, kik az «örökimádás» körül buzgólkodnak, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség engesztelése az imáadásnak új módja. Nem az. Mert a kik együtt éreztek a Szentségben levő Jézussal és megértették a benne dobogó szent Szívnek örömet-bánatát, azoknak mindig volt rá gondjuk, hogy megkéreljék, megengeszteljék Jézusukat, ha tudomásukra jutott, hogy valahol sérelem érte. Valami újság azonban az Oltár-egyesület és az Eucharisztia-társulat engesztelő áhítatgyakorlataiban mégis van. Most nemcsak külön-külön jelennek meg egyes hívek a legfőlségesebb Oltáriszentség előtt, hanem egységesen irányított szervezetben. Most kivezényelt csapatok vonulnak föl, hogy dicsőséget adjanak az oly sokszor lenézett szentségi királynak. Alljunk be mi is ily csapatba s versenyezzünk e csapat régi tagjaival — a legfőlségesebb Oltáriszentség iránti buzgóságban.

Wagner Mihály.

Liliomszál az Oltáriszentség előtt.

(Szent Szaniszló ünnepére nov. 13.)

AZ VOLNA a legszebb szentségtartó, mely szinaranyból, vagy csupa gyémántkristályokból készült, melyben semmi kevert fém vagy drágakő nincsen, a melyen egy porszem, egy halavány pontocska sem éktelenkedik, hanem minden részecskéje, minden porczikája egy fényben tündöklök, egy tűzben izzik; de nem a napsugártól, nem is villamfénytől, hanem a benne rejlő szent ostya belső világosságától. Igen, az volna az igazi monstrancia, melyben az Oltáriszentség nem mozdulatlan ostyaként pihenne, hanem életjelt adna s életet osztana; égi fényben uszó, szinaranyként, szeplőtelen gyé-

¹ Az egész történetet hiteles okmányok alapján megírta Villányi Szaniszló a győri Szent-Benedek-rendi főgimnázium 1877/78-iki tanév értesítőjében.

mántkristályként tündöklő életté válnék. Ilyen szentségtartó, gondolom, egy szentnek a szive, kivált olyan szentté, a ki a keresztségi ártatlanság megőrzése által egész életén át az Istennek választott edénye maradt.

Talán nem tévedünk, ha az 1550-ben született Kostka szent Szaniszló lelkét ilyennek állítjuk. Minden ízében, minden porcikájában Istené volt ez a rövid tizennyolcz életévet befutott gyermek-ifju, a ki a hitvalló szentek Benjaminja nevet érdemelte ki magának. Nem volt gondolatja, nem volt érzése, mely nem Istenért lángolt, nem Istennek szólt volna. S ha szalézi szent Ferencz előtt él, bizonyára utána mondotta volna: Ha tudnám, hogy van bennem egy ér is, mely nem Istenért ver, kitepném és a tüzre vetném.

S vajjon mi tette ilyené, mi által lett Isten szentélyévé? Életrírói egyhangulag állítják, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség által. A mint a kert lilioma csak napsugárból és harmatból táplálkozik, az ő liliomtisztaságu lelke is csak a szent ostyában elrejtett Jézussal és az ő gondolataival, érzelmeivel, melyek belőle kisugároztak, töltekezett. Szent áldozásai alkalmával annyira összpontosította egész lényét, minden szellemi erejét, egész képességét, a benne lakozó édes Jézusra, hogy a szent ostya leple alá rejtett mennyei világosság áttörte a titok leplét, áthatotta egész külsejét s fénykörrel övezte a gyermek fejét. S ezt szemtanuk állítják felőle. Az ő szívében tehát az Oltáriszentség igazán életjelt adott s életet osztott, a megszentelő malaszt örökös fényében csillogó életté változott.

Nem ismertek reá benne a keresett legszebb szentségtartóra, a minőnek a szentatyák legragyogóbb képzeletükben csak lefestették a bűntől ment lelkét? Gondolhatjuk, hogy az ilyen szentségtartóban szívesen lakik az édes Jézus.

Épen azért, mert az Oltáriszentségből kapta egész világosságát, mivel az Ur Jézus gondolatai, érzései hatották át lényének minden részecskéjét, a bűnnek egy porszeme sem homályosíthatta el az Ur Jézus e fényességes lakóhelyét. Nézzétek csak, mint rezeg minden idege, mint sápad ártatlan tejarcza, mint szorul el és esik ájulásba Jézusért és az ő erényeiért dobogó szive, midőn atyja asztalánál meggondolatlan emberek piszkos beszédeket folytatnak füle hallatára. Nem bírja ki. Idegen légkör ez neki. Ha mindjárt a családi tűzhely körül fujdogál is: fojtogatja őt.

Hiába! Minden lény, mely érez, csak a neki megfelelő környezetben találja jól magát. A hálnak a víz kedves, a madár a levegőben kíván szabadon szárnyalni, a növény a földbe erősíti gyökereit és nem irigyli a madár jó dolgát. Mihelyt fölcserélnék a szerepeket, mindegyiknek végromlása meg volna pecsételve. A lélek, mely Istenért van teremtvé s a bűn sebet nem ejtett rajta, természet szerűleg csak Isten fenséges társaságában érzi magát otthonosnak. Nélküle hervad, elpusztul.

Nem kereste szent Szaniszló Bécsben sem, a hová tanulmányai folytatása végett szülei fölküldték bátyjával, Pállal együtt, a főuri körök, az ala-

csony erkölcsi szintájon mozgó nemes ifjak társaságát, daczára, hogy bátyjától, a kinek lelke egészen megittasodott a világ szellemétől, gyakorta szidást, szemrehányást, sőt ütlegeteket kellett miatta elszenvednie. S a szent ifju tür, szenved szeliden, a mint azt az oltáron lakozó Isten-bárányától tanulta. A mint szent Vazulról náziánzi szent Gergely barátjáról jegyeztek föl életiróik, ugyanaz elmondható szent Szaniszló bécsi életéről is: csak két utat ismert; az egyik a templomba vezetett, a másik az iskolába nyílt előtte.

Halálos betegségbe esvén, lutheránus házigazdája ellenkezése miatt nem hozhat papot, a ki őt betegágyán a szent utieledellel elláthatná. Bátyja magára hagyta. Ugy látszott, hogy az egész világ összeesküdött ellene. Sőt a pokol is megmozdult, hogy letarolja az Isten kertjének ezt a gyönyörű liliomszálát, nehogy a mennyei kertész érintetlen szépségében átültethesse a mennyországba. Mérges fekete eb alakjában jelenik meg és háromszor heves támadást intéz a halálos beteg ellen. Mi lesz most veled, te gyöngé ifju? Nem jutsz-e egykoru társad, a gyermek szent Pongrácz sorsára, a kinek egyetlen csapással kioltá gyenge életét a római Kolosszeum fenevadja? Küzdött Szaniszló, hősi harczot állt ki, de ő maradt győztesen a küzdő porondon a pokoli vadállattal szemben. Jézus nevében keresztet vet feléje s megfutamtja a sötét rémet. S jönnek az angyalok jövendő társuk segítségére s elhozzák neki az annyira áhitott Oltáriszentséget. Megjelenik maga Jézus is szent Anyja ölén s egyetlen érintéssel, mintegy varázsütésre elenyészteti a halálos betegség legkisebb nyomát is.

S a szent tisztaság babérkoszorus hőse utra kel szegényen, bátyjától üldöztetve, hogy a Németországban időző Kanizius szent Pétert — szent a szentet — fölkeresse és tőle a felvételt kérje Jézus társaságába. S nem félsz-e, te vakmerő ifju, az erdők fenevadjaitól s nem rettegsz a vadaknál is rosszabb, templomokat duló, Isten szolgálit üldöző eretnekek cselvetéseitől, a kik polgárháboruba keverték egész Németországot? Ne féltsük őt; hisz angyalainak parancsolt felőle az Ur, hogy lábait kőben meg ne üsse. Ők őrzik minden léptét; ők szabaditják meg bátyja üldözésétől; ők áldoztatják meg újra a hosszú utban kimerült ifjut, midőn egy helyen gyanutlanul egy lutheránus templomba tér be, hogy ott megerősithesse magát az Ur eledelével a további fáradaimakra.

Illés próféta az Istentől kapott csodás kenyér erejével negyven napig vándorolt a pusztában a nélkül, hogy megéhezett volna, mig csak eljutott Isten szent hegyéig. A szent ifju is az Oltáriszentségnek még csodásabb kenyérével táplálkozva bejárta most fél Német- és Olaszországot a nélkül, hogy valaha a világ örömeire ráéhezett volna, mig nem tiz hónapos ujonczkodása után ő is eljutott Isten szent hegyére, a mennyei Jeruzsálembe, hogy ott ünnepelje a szentségi Ur Jézussal és a mennyei boldog lelkekkel a bold. szűz Mária mennybemenetele évfordulóját.

Vissi Kálmán.

✿ TEMPLOM ELŐTT ✿

Város közepében templom előtt állok,
A félig nyílt ajtón a szentélybe látok,
Kicsiny piros mécses halvány, ingó lángja
Vet fényt az oltárra, szemem alig látja.

Ember ember után megy előttem végig,
Sietős az utjuk, nincs idejük nékik
A templomba térni. Ezer gond és bánat
Van arczukra írva — kenyér után járnak.

Ott benn csöndesség van, nyugalom és béke,
— Valami úgy vonz be az oltár elébe;
Áradozik lelkem, meglebben a szárnya,
A míg az Úr Jézust köszöntve imádja:

Isten vagy közöttünk, itt vagy nappal-éjjel,
Szivednek szerelmét innét hinted széjjel,
Várodd, hozzád jöjjön az ember pihenni,
Új erőt gyűjteni, bánatot feledni.

— Solykevesen jönnek; nem ismernek Téged;
Nem tudják, hogy értök hullott egykor véred,
Nem tudják: Te vagy az út, igazság, élet,
Nincs igaz boldogság mással, csak Tevéled.

Könyörgők azokért, a kik nem ismernek,
Dolgoznak, küzdenek, élveket kergetnek
S nem tudnak pihenni; ne faszítsd el, kérlek,
Hogyha megcsalódva majd Tehozzád térnek.

Krizs Árpád.

Isten gyermekeinek csodálatos tápláléka.

SCHEEBÉN M. JÓZSEF dr. «Az isteni malaszt fensége» cz. művéből.

1. Isten, a ki atyánk lett, ki bennünket gyermekeinek fogadott, ki tulajdonának örököséivé tett, saját nevével kitüntetett, dicsőségével és országával megtisztelt, azt akarja, hogy tőle kérjük mindennapi kenyerünket. A mennyei Atya arra szólítja föl mennyei gyermekeit, hogy mennyei kenyeret kérjenek. Ez a kenyér maga Istennek fia, ki önmagáról mondja: «Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá». ¹ Alászállott a mennyből, és az egyház oltárára helyezte testét, hogy a hiveknek mennyei eledelül nyujtsa.

2. Az atyának tényleg első föladata gyermekeinek táplálása. E kötelesség alól a mennyei Atya sem vonja ki magát. Táplálékot nyújt, mely végtelenül különbözik attól, melyet a földi atya ad. Az utóbbi csak azt tudja adni, a mit a föld adott, amaz pedig azt nyújtja, ki az eget és a földet teremtette. ²

E gondolatnál ismét csodálkozással kell az isteni szeretetre tekintenünk. Melyik halandó értelem, melyik halhatatlan éles elme tudta volna valaha elgondolni gyermekeid iránt tanusított bőkezű szeretetedet! Mindenhatóságod nem tudott mást találni gyermekeid táplálására, mint fiad legszentebb testét és legdrágább vérét. Az atyai szívnél is jobb a te szived, Istenem! Ily szeretetet még anya sem tudott soha érezni, de még csak sejteni sem. Boldogok

¹ Ján. 6, 41. ² Petr. Chrys., Hom. 67 (Bibl. Max. PP. VII., 899).

vagyunk, mondja a próféta, századok büszkesége vagyunk, mert királyi emlékün táplálkozunk.¹

3. A természet ily táplálékot természetesen nem tudott adni. Isten azonban nagyobb az embereknél s gyermekei szorosabban tartoznak hozzája, mint az emberi gyermekek szüleikhez. Ennélfogva illet is, hogy valami nagyobb készítsék nekünk, a mi az Atya fönségének és a gyermekek méltóságának jobban megfeleljen. Azért Isten szeretetének nem akart korlátot állítani, ki akarta árasztani mindenhatóságának legelrejtettebb kincseit is és önmagát adta gyermekeinek eledelül. «Mert mi az ő java és mi az ő szépsége? Választottak gabonája és szüzeket nevelő bor.»²

Ki merné e szeretettel összehasonlítani az anya szeretetét? Sok anya, jegyzi meg Aranyszájú szent János,³ gyermekeit más nőnek adja szoptatás végett, sőt a legjobb és a legigazabban szerető anya is csak tejet, vérének fölösleges részét adhatja gyermekének. Krisztus ellenben minden csepp vérének nyújtja nekünk italul, melyet szeretetének hatalma kimondhatatlan kínok közt sajtol ki testéből, szívéből. Egész testével táplál bennünket, hogy a zsoltáros szavai szerint a kicsinyek és csecsemők ajka is magasztalja őt.⁴ Az ókor pazar lakomáinál néha drága gyöngyöt oldottak föl az italokban és egész családi vagyont ürítettek ki egy kehelyből. De még ha lakomáikon a föld összes kincseit is elfogyasztották volna, a mi lakománk mégis sokkal gazdagabb. Mert ebben a lakomában szent Tamás szavai szerint Isten önmagát adja minden teremtet javaival egyetemben: «Önmagával mindenét egészen nekünk adta. A szellemi, a testi és isteni természetén kívül semmi egyéb nincsen. Az anyagi természet mindent magában foglal, a mit őt érzékünkkel észreveszünk, a szellemi természet magában foglalja az angyalokat, a lelkeket és minden szellemi kincset. Az isteni természet pedig magába zárja mindazt, a mi a legjobb. Midőn tehát Isten az Oltáriszentségben fiának testét és vérének adja, akkor az anyagi lények legfőbbjét adományozza. A szellemi lények legfőbbjét pedig fiának lelkével nyerjük, mert e lélek szentségével és malasztjával tökéletesebb az angyalok és szentek lelkénél. Mindezek fölött még a teljes isteni természetet is megadja nekünk».⁵

4. De ha ez a táplálék oly értékes, akkor jogosan következtethetünk belőle a malaszt állapotában folytatott életnek nagy becsére és a nagy méltóságra, melyet a malaszt szerez.

Krisztus isteni vérének magunkhoz vétele arra emlékeztet, hogy lelkünkbe az ujjászületéskor a malaszt isteni vért ömlesztett és isteni erőt adott. Krisztus teste lényegének egyesülése testünkkel annak záloga, hogy a malaszt az isteni természet részeseivé tett.

¹ Izai. 60, 15. 16. ² Zakar. 9, 17. ³ V. ö. Hom. 46 (al. 45) in Joann. (Migne PP. Gr. LIX, 261.) ⁴ 8. Zsolt. 3. ⁵ (Thom.) Opusc. 63. (Parm. 56) de beatit. c. 2, 3 o.

Ha ezeket az igazságokat élő hittel valóban megismernők és róluk gyakran elmélkednénk, mily nagyra becsülnők a malaszt állapotában folytatott életet, melynek föntartására Isten ily táplálékot rendelt. Minő vágyódással, szeretettel és áhitattal járulnánk az isteni lakomához, mely az isteni természet részesévé tesz s isteni étellel tölt el.

5. De ha tekintjük, mily módon készül számunkra e lakoma és mi módon részesülünk benne, akkor csodálatunk és szeretetünk növekedni fog egyuttal a malaszt iránt is, mert a malaszt érdekében részesülünk e lakomában.

Isten az érzékeink alá eső kenyeret és bort választotta, hogy belőlük csodálatos átváltozással mennyei ételt és italt készítsen számunkra. A kenyér és bor lényege egész teljességében változik át Isten fiának testévé és vérévé, jeléül annak, hogy a malaszt ezen étel és ital élvezetével természetünket csodás és titkos módon átváltoztatja. A mint a természetes kenyér csodálatos módon mennyei kenyérré változik át, akként a szentségből reánk kiáradó malasztnak is földi természetünket mennyeivé kell átváltoztatnia és lényegének elpusztítása nélkül az isteni természet részesévé tennie. Az átváltoztatás után a kenyér színében már nem a kenyeret kell látnunk, hanem Isten fiának testét kell tisztelnünk. Hasonlókép a malaszt befogadása után sem pusztán természetes állapotban lévő embereknek, hanem Isten fiainak és szenteknek kell magunkat tartanunk.

Ezt a csodálatos átváltozást természetesen nem látjuk szemeinkkel és nem vesszük észre érzékeinkkel. De hiszen érzékeinknek a kenyér átváltozása is észrevéhetetlen, mivel a színek változatlanul megmaradnak. Hasonlóképen önmagunk átváltozása is, melyet a malaszt eszközöl, szemünk előtt egy időre elrejtve van, mert lelkünk bensejében megy végbe. Isten fiai külsőképen egészen olyanok, mint más embertársaik, egyazon szenvedéseket és gyengeségeket kell elviselniök. Az Apostol szava szerint az ő testük is fölpszlik; de a benső ember napról-napra megújul és átváltozik Isten Lelkének behatása alatt, míg egykor majd az élet elnyeli a halált és isteni fönség veszi körül és tölti el az embert.¹

Ne adjunk helyet sem kishitűségnek, sem bizalmatlanságnak, hanem valljuk erős hittel azt a csodát, melyet Isten malasztja művel lelkünkben. A keresztelezésnél és bűnbocsátásnál a pap ajkainak közvetítésével Isten mindenhatósága hat lelkünkre ép úgy, mint a szentmisénél a kenyérré. Isten mindenhatóságával jön segítségünkre, hogy bűnös és testi életünket szentté és szellemivé változtassuk át. Isten mindenhatósága széttépi a legerősebb kötelékeket is, melyek a földhöz kötnek, hogy a testben sem éljünk a test szerint, hogy imádsággal és szeretettel emelkedjünk föl a mennybe, nehezedjék bár lelkünkre a test ólomsulya.

¹ Kor. II. 4, 16.

6. A kenyér és bor lényegének átváltozása Jézus Krisztus testévé és vérévé még nem az egyedüli csoda, melyet Isten azért művel, hogy gyermekeinek mennyei lakomát készítsen. Ez az egy csoda sok más csodával jár, melyekkel Isten fölfüggeszti a természet törvényeit és túllép korlátukon, csak hogy gyermekeinek bemutassa atyai gondosságának és szeretetének nagyságát.

Van-e csodálatosabb dolog annál, hogy a kenyér és bor színe a lényeg nélkül is fönmarad, hogy ugyanazon test egy időben ezer meg ezer oltáron és szenségházban van jelen osztatlanul, valóságban és lényegileg a színek minden legkisebb részében is?

Nem kell-e mindebből arra következtetnünk, hogy az a malaszt, melyért Isten ily nagy csodákat művel, az isteni fiúság malasztja, mindenhatóságának legnagyobb csodája?

Isten a malaszt érdekében fölfüggeszti a természet törvényeit, melyeket maga állapított meg. Mennyire kell magunkat szégyenlenünk hanyagságunk miatt, hogy a bűnek testünkön uralkodó törvényét meg nem törjük és bűnös hajlamainkat, melyek Istentől elvonnak, erős lélekkel meg nem zabolázzuk. Szabad-e nekünk kevesebbet tennünk a malaszt állapotának megszerzésére, megszilárdítására és megtartására, mint Istennek? Mily nagy a mi hálátlan és nyomorult hanyagságunk! Isten átlépi megszokott gondviselésének határait, hogy megszerezze nekünk a malaszt legértékesebb eszközeit, mi pedig ujjnyira sem akarunk tágitani hanyag és kényelmet kívánó természetünk rendes útjairól. Mintha gunyolni akarnók Isten találékony szeretetét, hogy ellenségének karjaiba vetjük magunkat, a ki csak romlásunkat kívánja.

7. Mennyei táplálékotokra, Krisztus testére és vérére kérlek benneteket, Isten gyermekei, hogy érzelmeitek és cselekedeteitek ne legyenek méltatlanok ily szent eledelhez, hogy élteteket, melyet ily csodás és drágalátos táplálék tart fön, ne adjátok el oly könnyelműen. Mint Isten igazi gyermekei hallgassatok inkább szent Péter intésére: «Mint most született kisdetek észszerű, hamisítatlan tejet kívánjatok».¹ Szeplőtelen tisztaságban, egyszerű erkölcsben, a földi dolgok elhanyagolásában kell élnetek, mert gyermekek vagytok. A világ bölcsesége, hamis álnoksága, harag és telhetetlenség távol legyen tőletek, legyetek buzgók, tanulékonyak és tudnivágyók, mint a gyermekek. Legyetek olyanok, mint a gyermekek, kik az anya tejétől elszoktak és minden nap atyjuk asztalánál étkeznek, míg önálló férfiakká nem válnak.

8. Fiának teste és vére azonban még nem a legfőbb eledel, melyet a mennyei Atya gyermekeinek ad. Az Oltáriszentségben Istennek fia emberi természetének fátyola alatt adja önmagát, mert még tökéletlenek vagyunk ahhoz, hogy fölfoghassuk istenségét. De ha egykor Istennek tökéletes gyer-

¹ Péter I. 2, 2.

mekei leszünk, akkor majd színről-szinre fogjuk élvezni Isten boldogító látását. Most csak mint tejet adja magát, egykor pedig mint az örökélet kenyerét.

«A kenyeret — mondja szent Ágoston — melyet a gyermekek még nem élvezhetnek atyjuk asztalán, anyjuk nyújtja nekik emlőinek tejében. Csak így élvezhetik a gyenge csecsemők a kenyeret s csak így erősödnek és fejlődnek tőle. Hasonlóképen Isten Igéje, a mennyei boldogult lelkek kenyere, midőn leszállt a földre, kivetkőzött fölséges nagyságából, hogy isteni tejként adja magát nekünk, a csecsemőknek, Atyja kiseded gyermekeinek.»¹

Az Oltáriszentség ennél fogva, bármily nagy és isteni is legyen, csak előize annak az eledelnek, melylyel Isten a mennyekben fog bennünket táplálni. Isten fiát ott saját fönségében fogjuk élvezni. Isteni természetének ereje ott erősíteni fog minket, fönségének fénye táplálni, isteni szeretetének és gyönyörűségének folyama szomjuságunkat oltani.

Azonban már itt is jól meg kell különböztetni minden földi eledeltől — mondja szent Ágoston. A testi táplálék átváltozik az élvező lényegévé. Krisztus azonban oly eledel, mely az élvezőt olvasztja be saját lényegébe, mert saját természetének részesévé teszi.² Mikor pedig az égben fogja magát nekünk eledelül nyújtani, akkor még bensőségesebben fogja magát velünk s bennünket önmagával egyesíteni, hogy valóban isteni életünk legyen és saját ígérete szerint belőle éljünk, a mint ő él az Atyából.

9. Így lett Isten egyszülött fia az örökélet tápláléka Isten fogadott gyermekei számára, tápláléka a kicsinyeknek itt a földön s tápláléka a nagyoknak ott fenn az egekben. A kicsinyeknek eledele a szűz Anya méhében fogant testével, a nagyoké pedig az Atya keblén nyugvó istenségével. Ott fenn megosztja felnőtt testvéreivel a kenyeret és táplálékot, melyet örök Atyjától kap és ígérete szerint³ arról az asztalról táplálja őket, melyet az Atya neki készített. Isten fiának eledele azonban maga az istenség, az Atyának végtelen lényege. Midőn ezt a táplálékot élvezi, akkor hasonló lesz az Atyához, kinek közvetlen, boldogító szemlélete a legfőbb boldogság részesévé teszi. Mint Isten egyszülött fiának testvérei, mi is élvezzük majd az isteni fönség kimondhatatlan gyönyöreit és ebben az élvezetben Isten eledelünk lesz, mert Isten gyermekeinek éhségét és szomjuságát csak Isten csillapíthatja.

10. Igen szépen magyarázzák e fönséges titkot Szalézi szent Ferencz következő szavai: «Ha valami tárgyat szemlélünk, szemünk még nem egyesül vele, a szemünkben lerajzolódó kép csak mását adja a tárgynak. Hasonlókép, ha értelmünkkel ismerünk meg valamely tárgyat, az sem egyesül értelmünkkel, csak szellemi benyomást, értelmi képnek nevezett fogalmat nyerünk róla.

¹ Augustin., In Ps. 30. Enarr. 2, n. 9; In Ps. 120, n. 12; In Ps. 130, n. 9.

² Augustin., Conf. 7, 10, 16. ³ Luk. 22, 30.

A mennyekben azonban az a nagy kegyelem lesz osztályrészünk, hogy maga az istenség fog egyesülni megismerő tehetségünkkel minden kép és képzelet közvetítése nélkül. Maga az istenség egyesül megismerő tehetségünkkel és annyira elfoglalja azt, hogy legbensőbb jelenléte lép a kép vagy képzelet helyébe.¹

Istenem, mennyi gyönyörűséget nyújtasz az emberi értelemnek, hogy az ismeret legmagasztosabb tárgyával akarod örökre egyesíteni. Nem képet, hanem valóságos jelenlétedet, nem visszfényt vagy képzelmet, hanem való isteni fölségedet fogja értelmünk átkarolni.

Végtelen boldogság ez, melynek nemcsak ígéretét, hanem zálogát is nyertük, még pedig a legfőnségesebb Oltáriszentségben, az isteni malaszt állandó ünnepi lakomájában. Mert itt nyerjük az Üdvözítő vérében testét és testében vérét. Itt testével vérét, emberi lényegével isteni lényegét nyújtja eledelül annak jeléül, hogy isteni lényegét is nekünk fogja nyújtani főnségének ünnepi lakomájánál. Az Oltáriszentségben is magunkhoz vesszük ugyan Isten lényegét, de elfödve a szentség színeitől. A mennyekben azonban Isten nyíltan fogja magát nekünk adni és akkor lényegét színről-szinre fogjuk látni a maga valóságában».²

11. Szalézi szent Ferencz ezen magasztos magyarázata szerint a malaszt oly bensőleg egyesíti Isten lényegét lelkünkkel, a minő szorosán egyesül a testi eledel, vagy az Oltáriszentségben Krisztus teste a mi testünkkel.

Az Isteni lényeg számunkra lelki eledel, de ép azért a legigazibb és legtökéletesebb eledel, mert sokkal jobban segíti elő örök életünket, mint a testi táplálék testünk életét. Ez az a teljes értelemben vett «lényegfölötti kenyér», melyért az Üdvözítő imádkozni tanított. Eledel ez, mely magában foglalja az isteni élet erejét, ital ez, mely eltölt az isteni boldogság teljességével. Eledel, mert valóban nagygyá és erőssé tesz, ital, mert az isteni gyönyörűség folyamával oltja szomjuságunkat.

12. Csodálatos, mennyei és isteni kenyér ez, melyet Isten malasztjában élő gyermekeinek ígért és biztosított. Még a legfőbb angyalok sem voltak természetüknél fogva méltók hozzád, mennyivel kevésbé mi földi, érzéki emberek! Mily nagynak kell tehát lennie a méltóságnak, melyet malasztoddal nekünk adtál. Mily nagy a malaszt, mely ily kenyérre érdemesít. Azért is kérünk, add nekünk még azt a malasztot is, hogy magas, isteni méltóságunk tudatában más kenyeret ne kívánjunk, mint azt, mely te magad vagy s mely öledben lelkünket az örök életre táplálja. Szent Bonaventurával kérünk: add, hogy állandóan éhezünk téged, az angyalok eledelét, a szent lelkek felüdítőjét, mindennapi természetfölötti kenyérünket, melyben minden édesség,

¹ V. ö. Thom., 1, q. 12, a. 2 et 5; 3, q. 9, a. 3 ad 3; C. Gent. 3, 51.

² Szalézi szent Ferencz, Elmélkedés Isten szeretetéről (Theotimus) 3. könyv, 11. feje.

minden kellemesség és minden kedvesség lakozik. Mindig téged óhajtson, téged élvezzen a szívem, ki után az angyalok vágyakoznak és kellemes ized töltse el keblem bensejét. Lelkem szüntelenül téged szomjuhozson, ki az örökélet gyökere, az örök világosság forrása, a gyönyörűség tengere és Isten házának bőséges kincse vagy.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillierie, carcassonei püspöktől.

Egy asztalnál a bűnösökkel.

I.

Az Ur Jézusnak tett szemrehányások között az egyik leggyakrabbi az, hogy a bűnösök asztalához ült és hogy velök evett. Nem ezt cselekszi-e az Oltáriszentségben is?

Máté, mikor Jézus őt követésére szólítja föl, az Üdvözítő iránt való hálája kifejezéseül, nagy vendégséget adott házában.

Történt azonban, hogy mikor Jézus az asztalnál ült, sok publikánus és más bűnös is letelepedett az asztalnál az Ur Jézussal és tanítványaival, mert sokan követték őt.

Látván ezt a farizeusok, mondák tanítványainak:

Mért eszik mesteretek a publikánu-

sokkal és a bűnösökkel? *Quare cum peccatoribus et publicanis manducat magister vester?*

Ime a leggyakrabbi szemrehányás, a melyet az Üdvözítő viselete és élete ellen szórszálhasogató ellenségei kitalálnak.

A szent evangéliumok több más helyén ráakadunk a farizeusi megbotránkozásokra ama bizalmasság miatt, a melylyel Jézus a szegény bűnösök meghívását elfogadta és társaságukban evett.

Ha ezek a betűn, a mely öl, rágódó gögös emberek e világba visszatérnének és templomainkba lépnének, mint zugolódnának, mily szemrehányást tennének, mily farizeusi megbotránkoztatást hallatnának!

Látván, hogy az irgalmas Jézus, mily könnyedén bocsát mindenkit oltáriszentségi asztalához; bizonyynyal még a szeretet emez Istenének szolgálóihoz is így szólnának: *Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester?*

Ej, micsoda!

Tehát ezért kell Mesteretek rendeleteinek engedelmeskednetek, hogy az angyalok kenyerét e bűnös csoportnak szétoszszátok, a megtért és a vétéségek súlyos terhe alatt görnyedő lelkek sokaságának; ennek a mindennünnen összegyűlt, gyütt-ment nép-

tömegnek, a mely hosszú vezekléssel még nem igazoltatott meg bűnei elkövetése után?

Mért bocsátja lakomájához mestereitek a bűnösöket?

II.

Hány bűnöst térített meg Jézus Krisztus azzal, hogy velök vendégeskedni méltóztaték?

Az Üdvözítő felelete az irigy farizeusok irigy szemrehányására csodálatos módon tünteti föl előttünk szívét.

«Nem az egészségeseknek van szükségök az orvosra, hanem a betegeknek. A bűnösöket jöttem hívni bűnbánatra, nem pedig az igazakat.» Oh végtelen irgalmasság, a mely e vigasztaló szavakat mondattad, mikép hálálhatnám meg szeretetreméltóságodat és engedékenységedet!

A jó mester magát szeretetreméltó orvoshoz hasonlítja, a ki a legsiralmasabb állapotban levő betegek elé siet.

Ki vehetné rossz néven az emberek között, ha az orvos meglátogatja azokat, a kiknek szolgálatára és segítségére szükségük van!

Jézus Krisztus, a bűnösök iránt való csodálatos szeretetében nem habozik elfogadni az ajánlatot, a melyet neki ez alázatos publikánusok tesznek. Leül asztalukhoz és velök eszik.

Elképzelem, mily meglepetéssel egyes örömet érezhettek e gyöngéd engedékenység láttára a törvénytudók jóindulatából kitagadott eme szegények.

Mint a samariai nő, kétség kívül

ők is kifejezték az Üdvözítő előtt álmélkodásukat és hálájukat.

Máté, Zakeus, Mária Magdolna és annyi sok más szemlélvén a Mester olyannyira rokonszenves orcáját, most már a vidámságtól elragadtatnak, a melynek kitörését semmi se korlátolja és a mely a gőgös farizeusokat dühöngökké teszi.

Jézus nem marad adós. Vendégeinek jámbor szándéka csakhamar kárpótolva lett, főleg mikor az alázatoság ama vidám meghívással társult, a melyet elfogadott.

Máté állását elhagyta, semmi áldozattól se riadt vissza, mióta Jézus őt arra méltatta, hogy asztalához ült és lakomájában résztvett.

Az isteni vendéggel való társalgás szívét felhevíté, elméjét felvilágosítá és ez a farizeusoktól megvetett publikánus úgy érzé, hogy őt apostoli buzgóság emészti, hogy Mestere nevét hirdesse, tanuvallomását nemes vérével megpecsételje, szeretetének és feltűnő megtérésének enyészhetetlen kifejezését maga után majd abban az evangéliumban hagyja, a melyből a keresztnyek Jézust megismerni tanulják.

Ime, mikor az Üdvözítő azt mondja Zakeusnak, hogy házába kíván térni, ez az Isten Fiának előzékenységétől elragadtatva, lábaihoz borul és szép bizonyosságát adja megtérésének azzal, hogy négyannyi kárpótlást nyújt azért, a miben felebarátját megkárosíthatta. Valóban csodálni való módon gyakorolja ezzel legnemesebb szeretetét a szegények iránt.

Mária Magdolna pedig mily bűnös, és mily bűnbánó!

Midőn Jézus őt látogatásával Bethániában megtisztelte, midőn asztalához ült, szemének nem volt elég könnye, hogy bűnös életének rendetlenségeit megsirassa; szive nem birt eléggé dobogni ahhoz, hogy az után fusson, a ki őt elbájolta.

Hosszu éveket borzasztó magányban tölt, nem kívánkozik más után, mint hogy halandó sanyargatott teste feloszolják és hogy a kit hiven szeret, azzal találkozzék.

Hány más bűnöst térített meg Jézus Krisztus azzal, hogy velök étkezett!

III.

Nem térít-e meg minket szintén az Oltáriszentségben, a hol mindennap táplálékunkká és lakománkká válik?

Örvendjünk tehát amaz igének, a mely nekünk mondatott.

Az Ur házába megyünk, ottan az élet kenyere asztalához ülhetünk és ugyanaz a Jézus, a ki a bűnösökkel és a publikánusokkal étkezve őket megváltoztatta és megtérítette, a mi szivünket is meg fogja változtatni és meg fogja téríteni.

Mig az oltáriszekerényhez buzgón nem járultunk: addig mily kemény volt a szivünk, mily forrók szenvedélyeink, mily hajlandók érzéseink az élvezetekre, mily mohón kapkodott képzeletünk a világ örömei után, elménk mily elvakult volt az isteni dolgok iránt.

Most azonban, miután megízleltük, mily édes az Ur az Oltáriszentségben,

mily változást éreztünk szivünkben, indulatainkban, elménkben, egész valónkban!

Szivünk kemény vála: az Oltáriszentség lassan-lassan meg tudta azt lágyítani.

Szenvedélyeink forrtak, az Oltáriszentség azokat lecsillapítá és úgy éreztük, hogy azok más irányt vettek, a melyen forrón az üdvösséges dolgokat keressék, mert a kegyelem a természetet nem rontja le, hanem azt vezeti és tökéletesíti.

Érzéseink oly hajlandók voltak az élvezetre, hogy a legkisebb szikra is iszonyu lobbot vetett; az Oltáriszentség azokat lehűtve, e vágyakozás ösztönét meggyöngíti, a melyet mégis nem semmisített meg, mert az minket harczra kelt és nekünk érdemet szerez.

Képzeletünk a világ örömei után kapkodott, csak ünnepekről és mulatságokról álmodott; az Oltáriszentség arra tanított, hogy az Oltáriszentség lábánál egy pillanat mindig jobb reánk nézve, mint a bűnösök sátoráiban 1000 esztendő.

Láttuk és éreztük, hogy mig a világ örömei keserűek és szórakozásai fárasztók: addig az Oltáriszentséggel való társalgás mindig ment a keserűségtől és hogy vele élni sohasem unalmas.

Elménk tudatlan és vak volt: az Oltáriszentség, ha azt gyakran és hűségesen vettük magunkhoz, levette szemünkről a hályogot és minket az isteni tiszta igazsággal belső összeköttetésbe hozott. *Fischer Ágoston.*

Eucharisztikus egyesületek és ünnepségek.

Az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület évi közgyűlése a napokban folyt le Pallavicini Edéné örgrófné és Zichy Nándor gróf elnöklete alatt a Központi Oltáregyesület új székházában (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75. szám). Zichy Nándor gróf emelkedett megnyitó beszédében különösen azt a gondolatot hangsúlyozta, hogy hitünk és hazafias érzésünk legméltóbban a felejthetetlen királynénk emlékére emelendő Örökimádás-templommal rójjá le a hálás kegyeletnek adóját. A tárgysorozat további pontján Heinrich Aladár ellenőr jelenti, hogy az építési munkálatokat többször megtekintette, tanuságot tesz az építésnek az előre megállapított módon történő örvendetes haladásáról s azon reményének ad kifejezést, hogy ekképen az áldott Erzsébet királynénk emlékét megörökítő nagy mű a kitűzött időre elkészül. Aigner Sándor műépítész az építésnek eddigi előhaladásáról számol be. A két szárnyépület készen áll, a templom tető alatt van; a jövő évre a torony felső részének fölépítése s a belső diszítés marad. Miután Zlinszky János dr. ügyész a jogi ügyekről számolt be, Glattfelder Gyula dr. az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület pénztári állapotáról szóló kimutatást olvasott föl. E szerint az utolsó közgyűlés óta az egyesület bevétele volt 19.219 korona 97 fillér. Építésre kiadatott 451.508 korona 17 fillér. Az egyesületnek jelenleg 320.297 korona 93 fillérnyi vagyon áll rendelkezésre. Az épülettömb egész költsége lesz 840.000 korona. Fedezetre szorul 185.000 korona. A közgyűlés Zichy Nándor gróf záróbeszédével végződött. Ez alkalommal az elnök kiterjeszkedett azon körülményre, hogy az Oltáregyesület saját költségén építette föl házát, a zárda Majláth Györgyné grófné 200.000 koronás adományából épült; az apácák eltartása teljesen a sajátjukból történik. Az évi közgyűlést megelőzőleg délelőtt 9 órakor ünnepi szentmise volt az Oltáregyesület székházának kápolnájában. A szentmisét Kohl Medárd dr. püspök mondta Nemes Antal dr. prelátus-plébános, Berger Márk primási titkár, Glattfelder Gyula dr. tanulmányi felügyelő és Labuda Ferencz dr. hittanár segítségével. Az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület évi bevételéről szóló részletes kimutatást alább közöljük.

* * *

Ifjusági eucharisztikus ünnepség Marosvásárhelyt. A székelyek fővárosában gyönyörű vallási manifesztációt rendezett az erdélyi katholicizmus. A római katolikus főgimnázium új épületének megáldásával kapcsolatban rendezett ifjusági eucharisztikus kongresszusról és oltáregyesületi kiállításról a következőket olvassuk az «Egyházi Közlöny» november 10-iki számában: «Majláth püspök érző lelkülete átragadt az egész egyházmegyére s mint

valami galvánáram kelti mindenütt új erőre a szunnyadó életet. A katolikus öntudat nem alszik többé, mint a hamu alatti parázs; a természetfölötti hit nem szégyenkezik, mint valami jámbor, lenézett naivitás. A szent buzgalom nyílt homlokkal járja a templomot s alakítja folytonos térfoglalások között a vallásos egyesületeket. A pezsdülő élet melege visszahat oda, honnan kiindult az apostoli szivbe s új alkotásokra, újabb munkára sarkalja a nagy főpapot, mert féluton meg nem állhat az, kinek jelszava: excelsior. Így lesz a fáradság gyümölcse jutalom s új mozgató erő egy időben. November 3-án délelőtt volt az eucharisztikus diszgyűlés, délután pedig az oltáregyesületi kiállítás. Mindkettőn a zárdanövendékek énekeltek szebbnél szebb egyházi darabokat. Majláth püspök elnöki megnyitójában apostoli egyszerűséggel s hitvallói lelkesedéssel magyarázta meg az óriási közönségnek az eucharisztia fogalmát s keresztény hitéleti vonatkozásait. Dr. Bocskor Mihály státsi titkár a tanuló ifjúsághoz, Torma Stefánia pedig a leányokhoz intézett lelkes szózatot.

A fényes gyűlés után Majláth gróf elnöklete alatt értekezletet tartottak a megjelent egyházi és világi nevelők, kik az aktív buzgalom nagy mesterének, Erdély főpásztorának széleskörű tapasztalaton nyugvó, szakszerű fejtegetései után a következő, haladéktalan megvalósításra váró rezolúciókat hozták: 1. A vallásos életnek a szentmise lévén a középpontja, oda kell a hitoktatóknak és a nevelőknek hatniok, hogy a gyermek öntudatosan vehessen részt a szentmisén. Külföldön, főképen a németeknél, az ifjak együttesen föl váltva majd énekelnek, majd imádkoznak. Egy jó hangú fiú az előimádkozó. Az imádságok rövidek, de kifejezők, úgy hogy a mise főrészeivel lépést halad a gyermeki lelkület. Gondoskodni kell ilyen imákról s hozzá szoktatni a gyermeket, hogy ne csak a szorgalmi időben, de a vakációban is hallgasson szentmisét jószántából. 2. Jól begyakorolva ambíciót önteni a tanulóba, hogy ne szégyelje még nagyobb korokban sem a minisztrációt. 3. Oltáregyesületi székhelyeken közösen lehetne vezetni havonként legalább egyszer szentségimádásra az ifjakat, a hol aztán énekelhetnének is együtt a hivek épülésére. 4. A hittanárok föltétlenül gondoskodjanak, hogy a gimnáziumba fölkerült, de az Oltáriszentségben még nem részesült tanulóknak első szentáldozása ünnepélyessé tétessék. 5. Az alsóbb osztályosok számára a Mária-kongregációk előkészítő iskolájául a Fischer Ágoston-féle vezérkönyv alapján megalakítandók a Szent-Alajos-Társulatok. 6. Szentáldozás előtt közvetlenül lehetne mindig mondani egy rövid hitvallói fohászt a szentségi Jézushoz.

A nevelők értekezletét követte délután az oltáregyesületi közgyűlés és a fényes kiállítás. Hatfaludy István táblabiróné gyönyörű elnöki megnyitójával általános feltűnést keltett. Az egyesületnek Wéber Gyula nyug. ezredes titkári jelentése szerint 300 tagja és kevés pénze van, de a tagok áldozat-

készsége akkora, hogy saját erejükön rendezték ezt a több ezer koronát érő kiállítást». Délután 6 órakor a főpásztor ur litániát tartott a szentségi Üdvözítő imáadására és megkövetésére a plébániatemplomban. Ez alkalommal Sóothy Gyula, a gyulafehérvári papnevelő lelkiigazgatója mondott beszédet. Az egész nap folyamán Szentségimádás volt, melyen az iskolai növendékek csoportokra osztva vettek részt.

INNEN-ONNAN

Fejedelmi adomány. Gróf Csáky Károly püspök ur, azon alkalomból, hogy a váczi oltáregyesületi választmány tisztikara megköszönte a főpásztornak a névünnepe alkalmából adományozott 200 korona ajándékot, kijelentette, hogy atyai szívének és lelkének legelső gondjai, vágyai és törekvései közé tartozik a szentségi Jézus gondozása és gazdagítása és ezt némileg is kimutatandó, újabb 10.000 korona alapítványt tett az Oltáregyesület számára a káptalan kezelése alatt, hogy annak a kamatai mindenkor a nagyesszméjü egylet céljaira fordíttassanak, nehogy valamikor a szentségi Jézus hiányokat szenvedjen. Ugyanekkor a főpásztor a szent Antalról nevezett jótékonyági nőegyesület nemes céljaira is 10.000 koronát adományozott, azzal a kikötéssel, hogy, ha valamikor a szent Antalról nevezett jótékonyági nőegyesület nem az ő magas intenczióinak megfelelően működne és gyakorolná a jótékonyág cselekedeteit, a jelenleg adott 10.000 korona minden előbb ajándékozott adományaival egyetemben az Oltáregyesület birtokába menjen át s annak céljaira fordíttassék.

A kalocsai Oltáregyesület lelkigyakorlatai. A tavalyi eucharisztikus kongresszus dr. *Strommer* Viktorin előadása kapcsán határozatilag kimondotta, hogy ismerve a lelkigyakorlatok nagy fontosságát, az oltáregyesületi lelkigyakorlatokat szükségeseknek tartja s ilyenek megtartására, illetőleg rendezésére az összes hazai oltáregyesületek vezetőit nyomatékosan kéri. Nyomban rá a Szeplőtelen Fogantatás jubileumával kapcsolatosan több honi Oltáregyesület szokásba hozta a lelkigyakorlatokat.

A kalocsai Oltáregyesület főnállása óta megtartja évi lelkigyakorlatait. Minden évben november hó második hetében folynak a lelkigyakorlatok — ugyanakkor, mikor a helybeli tanintézetek ifjusága végzi szent gyakorlatait. Ezidén *november 8-án* este kezdődtek az oltáregyesületi lelkigyakorlatok s mint rendesen, most is a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánénék templomában folytak le. Az oltáregyesületi tagokon kívül mások is résztvehettek a lelkigyakorlatokon. A rendes napokon két beszéd volt, egyébként csak egy: összesen hét elmélkedés. *Komárik* István Jézus-társa-

sági atyát kérték fel a lelki gyakorlatok vezetésére, ki szokott könnyed és lendületes modorával fejtegette az életbevágó igazságokat. Avatott vezetése alatt az Ur házának szépségeiről elmélkedve igyekeztek a résztvevők fölékesíteni lelküket, a Szentlélek élő templomát. Méltó befejezését képezte a szent napoknak az Oltáregyesület rendes havi szentségimádása *november 12-én*. Az oltáregyesületi mise alatt a résztvevők nagy számmal járultak közösen a szentáldozáshoz. Délután mondotta el a lelki gyakorlatok vezetője befejező elmélkedését, utána litánia és ünnepélyes áldás volt az Oltáriszentséggel, mire a szent napok kedves emlékével s nagy lelki épüléssel osztották szét a templomot megtöltő ájtatoskodók. Napközben, mint máskor is, a kieszeminárium növendékei alkottak félóránként hármásával fölváltva disz-örséget a kitett Szentség előtt. Az Oltáregyesület másodigazgatóját, *Köszeghy Mihály* dr. kieszemináriumi alkormányzót dicséri az eszme. *T. K.*

Ki használta elsőnek az «Eucharistia» szót? A hittudományi mesterszavak legtöbbjének eredete a keresztény időszámítás legelső századaiba nyúl vissza. Így pl. a *trias* Theophilus hitvédőnél, a *trinitas* Tertulliánál fordul elő legelőször. Az Oltáriszentségre vonatkozólag két mesterszó érdemel különös figyelmet: az *eucharistia* s a magyar könyveinkben közönségesen átlényegülésnek mondott *transsubstantiatio*. Az utóbbit a hivatalos egyház a IV. lateráni zsinaton használta először, jóllehet már korábban föllelhető egyházi írók műveiben, sőt maga a fogalom a szentatyák koráig nyomozható. Az *eucharistia* szót pedig első ízben ugyanaz az *antiochiai szent Ignác* használja, kinél az *ecclesia catholica* elnevezés is először fordul elő. Antiochiai szent Ignác, ki Origenes tanúsága szerint szent Péter utódát, szent Evodiust, követte a püspöki trónon, nem kevesebb, mint öt helyen ír a legméltóságosabb Oltáriszentségről, még pedig minden félremagyarázást kizáró szavakkal. Így pl. azt mondja (Ad Smyrn. c. 7.): «Az Oltáriszentségtől és az imádatstól tartózkodnak (a dokéták), mivelhogy nem vallják, hogy az Oltáriszentség a mi Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak teste, mely bűneinkért kint szenvedett és melyet a jóságos Atya föltámasztott».

Az «Örökimádás» köszönete. A legméltóságosabb Oltáriszentség imáadására s a szegény templomok fölszerelésének elősegítésére hivatott közlönyünk e jelen számmal szerkesztőt változtatott. Ez alkalommal az *Örökimádás* hálás köszönettel üdvözli öt éven derék szerkesztőjét, *dr. Glattfelder Gyula* urat, a központi oltáregyesület másodigazgatóját s az összes olvasók nevében meghajtja az elismerésnek zászlaját azokért az érdemekért, melyeket a természetfölötti célok javára munkálkodó folyóirat föllendítése ügyében szerzett. Az *Örökimádás* joggal elmondhatja egy lustrumon át buzgó szerkesztőjéről: «Ismerem... hitedet, szeretetedet, szolgálatodat és béketüresedet.» (Jel. 2, 19.)

IRODALOM.

Az Oltáriszentség mibenléte és hittani erősségei. Hittudori értekezés. Irta: *Bezák István Ferencz*, nyitrai küsszemináriumi lelkiigazgató. Kézirat gyanánt. Budapest. Stephaneum nyomda r. t. 1905. Lapszám: 109.

Ebben a szépen megírt értekezésben megvan mindaz, a mit a katolikus hitágazattan a szeretet szentiségéről tanít. Böven magyarázza az Oltáriszentségnek megigérését és rendelését s a hagyományt föntartó eszközök során kimutatja, hogy a katolikus világ kezdettől fogva hitte és vallotta: Jézus Krisztus teste és vére valóban jelen van az Oltáriszentségben. A valóságos jelenlét bebizonyítása mellett megvilágítja még azt a két fontos kérdést: mi módon lesz jelen Krisztus teste és vére s mi módon marad jelen Krisztus az oltáron. Egy további részlet az ész viszonyát fejtegeti az Oltáriszentségről szóló tanhoz, az utolsó és legszebb fejezet pedig az Oltáriszentség imadásáról, vételéről és szeretetéről beszél emelkedett hangon. Örömmel hívjuk föl a figyelmet erre a lapunk olvasóit oly közletről érdeklő eucharisztikus műre, melynek minden lapján meglátszik, hogy szerzője igazi szeretettel dolgozott rajta.

Az isteni malaszt fensége. P. Nie-remberg nyomán írta *Scheeben M. József dr.* Fordította és kiadja a budapesti papnövendékek magyar egyházirodalmi iskolája. Budapest. 1905. Lapszám: 588. A mű ára füzve 5 kor., vászonkötésben 6 korona.

Ez a könyv finom érzékkel mutat a nagy kincsre, melyet a malasztban birunk s ügyes alakítással tárja elénk a malaszt mibenlétét. Ebből látja meg igazán az ember Ielkének végtelen becsét, hisz Isten olyannyira szereti, hogy isteni természetének részesévé akarja tenni. Az isteni malaszt szépségét és fenségét méltóképp tárgyaló munka öt könyvre oszlik. Az első könyv a malaszt lényegét, természetfölötti becsét mutatja be s utal arra, hogy a malaszt az isteni természet részesévé tesz. Ennek mikéntjéről a második könyv beszél.

A harmadik könyv azon hatásokat ismerteti, melyeket a malaszt eszközl lelkünkben s a mely nem más, mint az igazi mennyei, isteni élet.

A malaszt külső hatásairól a negyedik könyv nyújt fölvilágosítást.

Az ötödik könyv, a mely egyuttal zárja a művet, a gyakorlati oldalra vezet. Utasítást ad, miként szerezhjük meg s a már megszerzett malasztra, mint lelkünk legdrágább kincsére, hogyan kell vigyáznunk.

A tartalomból láthatjuk, miként egyesíti Scheeben a tudományos irányt a gyakorlatival. Vajha minél többen, minél nagyobb lelki haszonnal olvasnák ezt a derék könyvet!

Oltáregyesületi ügyek.

Adományok az Erzsébet-Örökimádás-Templom javára (1904. nov. 19.—1905. nov. 19.):

Horváth Viktor esp.-pléb., Kismarton, a sopronmegyei gyűjtőbizottság megbízásából 166 k 63 f, Hohenlohe Sarolta hercegnő 1000 k, Stummer Ágost báró 300 k, Váczi székesegyházi káptalan 100 k, ifj. Justh Györgyné mint a turóczvármegyei bizottság elnöke 453 k 71 f, Torontálmegyei takaré- és hitelbank 371 k 98 f, Nagy-teremiai róm. kath. plébániahivatal 12 k, Wéber Ágost pléb. 4 k, dr. Schweitzer Alajos pléb. 2 k, Homoliczi róm. kath. egyházközség 12 k 50 f, Kisbecskereki róm. kath. plébániahivatal 4 k 46 f, Dornis István 207 k, Jánosföldi róm. kath. plébániahivatal 2 k, gróf Hugonnay Béla 159 k 88 f, Nagyszámi róm. kath. plébániahivatal 4 k 50 f, Cseh Marianna 622 k 92 f, Zábrazky György pléb. 340 k 25 f, Dornis István 100 k, Nagyteremiai róm. kath. plébániahivatal 14 k 12 f, dr. Zlinszky János utján a főváros által megszavazott összeg első részlete 20.000 k, Wenczell Ferencz a nyitrai egyházmegyében a templom költségeire begyűlt adományok fejében 420 k, Kanter Károly özv. gróf Pállfy Pálné megbízásából 4000 k, gróf Festetics Pál 500 k, Egri érseki iroda 6530 k 10 f, Tihanyi Béláné 500 k,

Perémy Imre gyűjtése 10 k, Szolnokmegyei gyűjtés gróf Czirákné Almássy M. révén 800 k, Kunszentmárton templomi gyűjt. 53 k 59 f, Földeák templomi gyűjt. 18 k, Szolnoki alispáni hivatal 67 k 20 f, Ferencz József kórházi gyűjtés 27 k 16 f, Zappe adom. 32 k, özv. Almássy Imréné gyűjt. 480 k, gróf Török H. (Ungm. biz.) 2138 k 88 f, Rozsnyói egyházm. hatóság 87 k 80 f, özv. Benedikty Gyuláné ad. 200 k, gróf Toldalaghy Samu 500 k, Baranyamegyei biz. 52 k, Kiss Pálné 100 k, Váczegyházmegyei gyűjtés 38 k 46 f, Barna Andor 7 k, Lovasberényi irg. nővérek 7 k, gróf Széchenyi Istvánné 20 k, Munkácszegyházmegyei gyűjtés 190 k 64 f, Bártfai zárda 8 k, özv. Várady Károlyné hagy. 400 k, Székely Miklósné 16 k, Csölle Czeczilia arany töredék, gyűrű és karék, T. E. 19 k, Rom. kath. templom Homolicz az ottani iskolás gyermekeknek a requiem alatt befolyt fillérei 2 k 20, Karkis-család 70 k és 1 viola Casula, Gyurgyevits Bagossy Emma gyűjtése Oravicza 5 k 34 f, 11 k 28 f és 68 k 45 f, Merat Anna 1 k, Futaszine 10 k, Dodek Endre 2 k, Schosberger Margit báróné 2000 k, Laub Jánosné által Schäffer István 3 k, Gebhardt Rezsőné 3 k, Sitz Gézáné 2 k, Weiser Rezsőné 1 k, Linczenpolcz Jánosné 1 k, összesen 10 k, H. Wimmersperg 10 k, Dreher 10 k, Dillfurth Alice bárónő 2 k, Hoyos F. grófnő 20 k, Somsich Tihamérné grófné 2 k, Stefensné báróné 2 k, Somssich Béláné grófné 2 k, Somssich Béla gróf 2 k, Somssich Eszter grófnő 12 k, Varga Julia 2 k, Weidinger Erzsébet 1 k, Mátray Sándorné 12 k, Henné János Makóról 3 k 35 f, Pygós Katalin 2 k, Kukovszky Ida 10 k, Jakab Istvánné 5 k, Erdélyi Teréz 2 k, Király Rozália 2 k, özv. Brauch Károlyné 18 k, Bakos

Juliska 5 k, Farkas Györgyné 2 k, Lein-
ner Mihályné 2 k, Dzián Kálmánné 2 k,
Rubel Mari 4 k, Parejh Hermin 2 k,
Komáromi Erzsébet 1 k, Holzwarth
Iren 2 k, Zubriczky Józsefné és Karkis
M. gyűjtése 32 k, dr. Párdányi Emilné
12 k, Eberling Józsefné alapító tag 50 k,
Schwarzenberger Borbála 2 k, Kozma
Jánosné 2 k, Szegedy Erzsébet 15 k,
Iskolás Jánosné 10 k, Gregor Teréz 2 k,
Herlitska Teréz 2 k, Ádám Iván 5 k,
Pitying Józsefné 5 k, N. N. 1 k, Hof-
felder Sándorné 5 k, özv. Hencz Antalné
15 k, Zichy Livia grófnő által 16 k,
Schmidt Jánosné 6 k, Csontos Anna 1 k,
Laubné urnő Ó-Budáról 8 k, Karpfer
Teréz 10 k, Thoman Erzsi 10 k, Mater
Karolin 4 k, Smelovszky Emma által
42 k, Bátyay Zsigmond 40 k, Hirsch
Anna 10 k, Isten dicsőségére 4 k, Ko-
csisné urnő által 8 k, Budai Dezső 6 k,
Szalma Péterné 4 k, Krčmarž Irma 10 k,
Kiss Miklósné 2 k, Berger Józsefné 2 k,
Hang Jánosné alapító tag 600 k, Petky
István 30 k, P. P. 12 k, Sztankaninecz
György 3 k 82 f, az eperjesi gör. szer.
kath. papnevelő-intézet növendékei 11 k
38 f, Laubné által Krén Józsefné 1 k,
Hauzer Ferenczné 2 k, Haselnusz Já-
nosné 40 f, özv. Séger Józsefné 1 k,
dr. Botzenhardt Jánosné 2 k, Borlai
Oszkárné 1 k, Holzbauer Sophie 1 k,
Egerer Ferenczné 6 k, De Pilli Luiza
1 k, Birkl Károlyné 2 k összesen 17 k
40 f, Hornyák Istvánné 40 k, Kalla
Andrásné 1 k, Lindmayer Jánosné 10 k,
Knapp Constancia 2 k, N. N. 10 k,
Sztankovits Gyula 2 k, Sztankovits Ist-
vánné 2 k, Handzó Mihály 20 k, A hit-
terjesztés lapjai útján 6 k 76 f, Réznáncsi
Zsuzsanna 2 k, özv. Barátné által 15 k
és 7 k, K. Gegyárva 10 k, Kovács Anna
2 k, Kovács Mariska 2 k, Niklai Mária
10 k, Viktora János 1 k, Kálvin Jánosné
3 k, Türk Emilné 12 k, özv. Konarszky

Staniszlóné 2 k, Tappert Emilia 78 f,
Békés Teréz 4 k, Nepper E. és P. gyűjtő
ívén 22 k 40 f, Gosztonyi Kálmánné
100 k, Proksch Leopoldina egy ezüst
karperecz, N. N. 10 k, Mártván József
5 k, Scherer Veronika 1 k, Bodor Béláné
Komáromi 8 k, a veszprémi gyűjtő-
bizottság Perényi Antal útján 3171 K
63 f, özv. Brauch Károlyné 2 k, T. E.
10 k, Mártván József 5 k, Scherer Vero-
nika 1 k, özv. Barátné gyűjtése 7 k,
Bodor Béláné 8 k, özv. Brauch Károlyné
2 k, végül kedves adományként jelezzük
egy Névtelennek erős arany férfi óra-
lánczát szent György-tallérral.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól
február és márczius hóban befolyt díjak:

Krivics Anna 40 f, ftdő dr. Beliczky
János ur révén a Rozsnyóegyházmegye
területén befolyt díjak 940 k, Schoretz
Lajosné 4 k, Nonner Johanna 5 k, Augner
Róza 30 f, Borbély Irma 2 k, ftdő Ehren-
gruber plébános ur a nadlányi tagoktól
24 k, Gróf Julis 2 k, özv. Bodoky Lajosné
4 k, Lányi Gyuláné 4 k, özv. Balás
Sándorné 4 k, Rabolt Ferenczné 4 k,
Rabolt Margit 2 k, Parejh Hermin 80 f,
özv. Schäfner Rezsőné 4 k, Niklay Mária
4 k, Walter Ferenczné 1 k, Huszarik
Anna 1 k, Duchó Julia 2 k, Hepp Mari
1 k, Ulrik Katalin 1 k, Miskó Józsefné
terjesztő urnő által Zaitz Borbála 3 k,
Miskó József 2 k, Miskó Mária 4 k, Fühl
Pál 10 k, Ertl Anna 2 k, Ott Antal 2 k,
Ott Francziska 2 k, Hegyesi Julia 2 k,
Kertész Paula 1 k, Giefing Magdolna
2 k, Vogl Rozália 3 k, özv. Keglevich
Irma grófnő 4 k, Hernik Rozália 2 k,
Gozamits Ágnes 2 k, Gyöngyös Rozália
4 k, Kateshuber Mihályné 2 k, Parou-
bek Mária 2 k, Schleisz Mihályné 4 k,
Weitracher Julia 2 k, Ernst Anna 2 k,
Kifusz Ilona 2 k, Schwartz Erzsébet 2 k,

Kothny Erzsébet 2 k, Schober Irma 4 k, Kenesei Julia 40 f, Budai Luiza 24 f, Varga Mari 2 k, Hirsch Anna 10 k, Gajári Ödönné 6 k, Karnisch Anna 2 k, Kosik Erzsébet 20 f, Herich Károlyné 10 k, Frekán Irma 2 k, Malindovsky Gyuláné 2 k, Jurán Gizella 4 k, Markó Antalné 5 k, Hidvéghy Bella 2 k, Pusztai Rozina 2 k, Hausler Márton 2 k, Német Erzsébet 2 k, a rákoscsabai tagoktól névszerint Reitinger Pálné, Kevitzky Jánosné, Csapiczki Istvánné, Keviczky János, Fazekas Sozália, Benedek Mari, Pészabó Andrásné, Nocker Andrásné, Kohajda Rozália, Jónás Mária, Baburka Borbála, Jónás János összesen 2 k 88 f, Gertner Aloizia 2 k, Landsmann Anna 1 k, Prinz Jánosné 1 k, Tolt Angela 2 k, Tolt Ignác 2 k, Tolt József 1 k, Tolt Mária 1 k, Wezmár Etel 24 f, Gangusch Gizella 2 k, Farkas Ilona 2 k, Kaill Margit 2 k, Ergotti Adél 2 k, özv. Keczery Ödönné 5 k, özv. Schmidt Pálné 1 k, Miskó Józsefné urnő által Szirmai Teréz 4 k, Hübner Ferencz 2 k, Hübner Katalin 2 k, Kozák Viktor 2 k, Kozák Teréz 2 k, Schräff Antal 3 k, Schräff Jozefin 2 k, Gruber Konstantin 2 k, Valentin Antal 4 k, Valentin Paula 1 k, Valentin Julia 5 k, Cunculinga Ginga 2 k, Thinschmidt Gyuláné 2 k, Závóczky Borbála 1 k, Závóczky Gizella 1 k, Madaras József 2 k, özv. Tóth Amália 1 k, Balla Jolán 2 k, Godecz Mária 40 f, Ivancsits Ágnes 2 k, Mendl Emma 40 f, Mendl Ferencz 40 f, Császár Zsófia 2 k, Kertész Róza 2 k, Lipinszky Károly 2 k, Marx Antalné 5 k, Bisznak Mariska 5 k, Brunkala Mátyás 1 k, Sturm Irén 10 k, Matyuga István 40 f, Bánás Fülöpné 1 k, Bánás Fülöp 1 k, Paczona Antalné 2 k, Géczy Teréz 1 k, Sprung Antalné 50 f, Gergen Margit 3 k, özv. Szilágyi Istvánné 20 k, özv. Medveczky Mihályné 2 k, Krammer Ferenczné 2 k, Szabó

Mária 1 k, Hajnal Istvánné 2 k, Bresztyák Mária 2 k, özv. Lakner Ferenczné 2 k, Szakács Julianna 1 k, Minnye Luiza 2 k, Szakszon Istvánné által a vingai tagoktól 4 k 8 f, Batthyány Olga grófnő 20 k, Sulyán Gusztávné 2 k, Tauffer Károlyné 2 k, Perczel Crescence 2 k, Pitying Mari 4 k, Egry Mari 4 k, Egry Anna 4 k, Weszely Mária 2 k, özv. Rakita Dezsőné 2 k, özv. dr. Lőrinczy Ferenczné 2 k, Norek Ágota 40 f, Széman János 40 f, Széman Jánosné 1 k 60 f, Stefko Magdolna 2 k, Klement Ilona 1 k, Klement János 1 k, Salamon Malvin 2 k, Bányai Miklósné terjesztő urnő által Bucsinszky Viktorné 2 k, Weber Mariska 1 k, Rössler Vilmosné 4 k, Zlinszky Jánosné 2 k, Lomrich Anna 2 k, Sárik Julianna 1 k, Roszicska Viktorné 1 k, Ivanics Györgyné 2 k, Mikse Józsefné 4 k, Gregorits Erzsébet 4 k, Bessenyei Ferenczné 4 k, Szabady Jánosné 2 k, Nagy Teréz 50 f, Surányi Mari 40 f, Goblovszky Luiza 1 k, özv. Tomkó Jánosné 1 k, Pósta Sarolta 2 k, Horváth Józsefné 2 k 40 f, Horváth Mária 2 k 40 f, Horváth József 2 k 40 f, Rákóczi Magdolna 4 k, Német Luiza 2 k, Rausch Ferenczné 10 k, Götz Katalin 1 k, özv. Barcza Lajosné 1 k, Bónis Lajos 2 k, özv. Besenyei Lajosné 2 k, Pajloger Antal 1 k, Voigt Rezső 1 k, Bur Viktória 40 f, Ivanits Éva 2 k, Stöckinger Borbála 80 f, Kis Jánosné 30 f.

*

Ajándékok: Báró Vécsey Józsefné ő nagyméltósága két himzett kereszt miseruha-betétet; Robitsek Irma urhölgy ő nagysága hat gazdagon himzett miseruha-betétet; dr. Wágner Györgyné urnő ő nagysága egy fehér atlaszruhát; Liptay Sándorné urnő ő méltósága egy az Ur Jézust ábrázoló képet.

Szerkesztő: Dr. Breyer István.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

— Előfizetési ára —

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatószámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocszal 20 kor.
- IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

— Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér. —

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József ihg és Klotild fhgasszony ö cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

